

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 16 • Perjantaina 23. elokuuta 2013

64. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 24 %)

Musiikkipedagogi Pauliina Kiuru, Irmeli Viinanen ja YK:n suurlähettiläs Jarmo Viinanen sekä Hiitolan Pitäjäseuran pj Raija Laaksonen odottamassa Hiitola-juhlien alkamista.

Pitäjäjuhlat kokosivat hiitolaisia ja kurkijokelaisia

Elokuun kaksi ensimmäistä viikonloppua olivat yhtä Laatokan karjalaisten juhlaa. Hiitolaiset juhlivat Porissa ja seuraavana viikonloppuna kurkijokelaiset Loimaalla.

Musiikki painottui kummillakin juhlilla, onhan Karjalan Liiton tämän vuoden teemanäyttämö musiikki. Karjalainen kansa osaa laulun taidon ja musiikilla ilmaisemisen taidon. Kurkijoen Pitäjäjuhlilla sitä näyttivät nuori pianisti 8-vuotias Elina Erola, 16-vuotias viulisti Liisa Koivusalo sekä stipendiaatti, ylioppilas Laura Helin, joka lauloi ja säesti itseään flyygelillä.

Hiitola-juhlien juhlapuhuja Jarmo Viljanen käsitteli itsemääräämisoikeutta ja sen toteutumista nyky-yhteiskunnassa, Ava Sovijärvi pohti sodan ja rauhan –käsitteiden eroa ennen ja nyt Kurkijokijuhlissa.

Loimaan Teatterin näyttelijät Netta Leppämäki ja Kirsi Toivanen-Leimu toivat ”Valoa vinnille” –pienoisnäytelmässä Kurkijoen 67. Pitäjäjuhlilla. Näytelmän ohjasi Sari Aikää-Torkkeli ja käsikirjoituksen oli laatinut Leena Virtanen. Kuva: Mika Koivusalo.

Tässä lehdessä

Pitäjäjuhlilla Vampulalainen Eveliina Äyväri selaili sukututkijoiden pisteessä Kiiskien sukukirjaa ja löysi yllätyksekseen sieltä oman nimensä.

Mitä kaikkea muuta Pitäjäjuhlilla tapahtui, niistä voit lukeasisäsivuilla

Miltä näyttää lapsena koettu evakkopaikka kymmenien vuosien jälkeen? Eila Teckenberg ja Vesa Pätäri tulivat Loimaalle katsomaan. Löytyi uutta ja vanhaa.

Lue lisää sivuilta4

Miinat ovat siviileiden pahimpia vihollisia kriisialueilla ja rajoittavat arkipäivän elämistä. Kuvassa Sovijärvi tutkii erilaisia miinoja Kosovossa suomalaisten tukikohdassa Camp Villissa.

Monilla kriisialueilla toiminut Ava Sovijärvi käsitteli juhlapuheessa sotaa ja kriisejä ennen ja nyt

”Oliko ennen sotakin paremmin?”

Lue lisää sivuilta6

KURKIJOKI-MUSEO
ON AVOINNA 31.8. ASTI
lauantaisin ja sunnuntaisin
klo 12-16.

Toimitus on avoinna tiistaisin ja torstaisin klo 9-14.

Seuraavat lehdet ilmestyvät
6.9., 20.9. ja 4.10.

Entä jos äänentoisto ei toimi?

Kesän suurimmat koitokset ovat ohitse – en tarkoita nyt yleisurheilun MM-kisoja.

Hiitolalaisille ja kurkijokelaisille kesän juhlat ja runsaat matkat ovat aikamoinen koitos, joka vaatii etukäteisvalmisteluja, harjoittelua, keskittymistä ja tilannetajua – aivan kuten urheiluvoitoksissakin. Mitalin saanti on varmasti yhtä vaikeaa kuin suomalaisurheilijalla.

Silti saamme olla ylpeitä. Vielä löytyy juhlille tulijoita ja matkoille lähtijöitä. Tunnelma sekä Porissa että Loimaalla oli karjalaisen välitön. Tuttuja on mukava tavata.

Huolestuttavinta on se, että toteuttajien määrä vähenee. Ideoijia kyllä löytyy. Pitäisi tehdä näin ja noin.... Mutta mistä niiden ideoiden toteuttajat? Siinä kysymys.

Tällä kirjoituksellani haluankin ojentaa mitalin – kultaisen – jokaiselle tuolin kantajalle, li-

punmyyjälle, tilojen järjestäjälle, parkkipaikkojen merkkiajalle, äänentoistosta vastaavalle ja muille tekijöille. Teidän työnne on näkymätöntä – silloin kun kaikki toimii. Mutta ilman teitä mitkään juhlat eivät onnistu.

Muistanpa omat sydämentykytykseni äänentoiston suhteen, ennen kuin ammattilainen otti asian haltuunsa – talkoolaisena. Kyllä siinä verenpaine laski monta pykälää.

Kiitos myös ohjelman suorittajille, joista heistäkin moni teki talkootyötä.

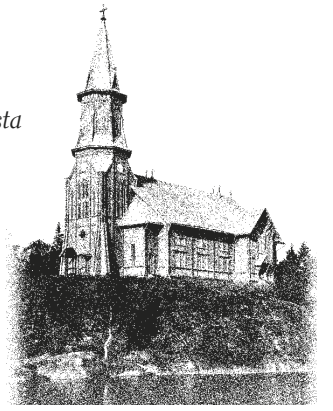
Juhlat ovat ohitse ja juhlat alkavat. Ei tässä pitkään huokaista, kun jo uusien juhlien suunnittelu alkaa. Onpa jotain jo sovittukin.

Kiittäen

Helena Sulavuori

Hartaus sunnuntaille
25.8.2013
14. sunnuntai helluntaista

Tahdon oppia auttamaan

Hädän ja tuskan ääniä kuuluu pelottavan läheltä. Väki-valta voi pitää otteessaan aivan tässä minun lähelläni lasta, nuorta, aikuista tai vanhusta. Hän voi olla ihan kuka vain. Saatan aavistaa avun tarpeen, mutta tuudittaudun uskomaan, ettei se ole totta. Varmaan joku toinen on parempi auttamaan, ehkä joku toinen menee.

Mitä teki se Samarialainen? Muiden ns. kunnan kansalaisten ohittaessa tien poskeen jääneen ja ryöstyksen ihmisen, syntisenä pidetty samarialainen pysähtyy ja toimii osaamallaan keinoin. Hän antaa minulle mallin: ”Katso, näe, pysähdy ja ryhdy toimeen!”

Laupias samarialainen käytti väkivallan uhriksi joutuneen auttamisessa niitä taitoja, joita hänellä oli. Haavojen puhdistamista ja sitomista, lohduttava ja rauhoittava sanaa, kuljetusta jatkohoitoon sekä muutamaa lanttia avun ensihätään. Nämä taidot taitavat kuulua ihmisyyteen. Aivan tavallinen äiti osaa hoitaa arkipäivän kolhut ja iskut lasten satuttaessa itsensä. Kun työmaalla joku loukkaantuu, työtoveri asettuu auttajaksi tarjoten omat lahjansa käyttöön. Jatkohoito onkin jo eri juttu, siinä tarvitaan monenlaista erityisosaamista ja ammattiauttamista.

Laupias samarialainen osasi tehdä yhteistyötä. Hän on aikuinen auttaja, joka suostuu muuttamaan omaa aikatauluaan tilanteen mukaan, mutta samalla hän tietää omat auttamisen rajat. Siihenkään hän ei jätä asiaa, vaan hän käyttää niitä yhteistyötahoja, joita on näkyvillä. Auttaminen on usein ketju. Ja siinä ketjussa minä en halua olla se heikoin lenkki.

Lähimmäisyys sananakin viittaa jo siihen, että meidät on tarkoitettu toistemme läheisyyteen. Kun joku kärsii, se jättää jäljet. Kun ympärillämme on pahoinvointia, emme voi uskotella, että kaikki on hyvin. Kärsimyksen, hädän ja väkivallan näkeminen ympärillämme satuttaa myös meitä. Kaikkea ei voi katsoa vain ikkunan tai linssin läpi, on ojentettava käsi ja tartuttava konkreettiseen tekemiseen.

Auttaminen ei ole vain kaunis ja hyvä tapa. Se ei ole jokin lisä ihmisyydessä. Evankeliumin mukaan tässä kysellään tietä iankaikkiseen elämään. Ja siihen Jeesuksen vastaus on laupiaan samarialaisen elämänmalli. Vieläpä loppukehotuksella: ”mene ja toimi kuin hän!”. Istuminen ja uskomisen haasteita kasvamaan rakkauden teoiksi.

Me emme voi auttamalla kerätä ansioita Jumalan edessä ja siten olla varmoja ikuisen elämän tiestä. Auttaminen lähtee siitä ajatuksesta, että kohtaamme meitä rakastavan Kristuksen lähimmäisissämme. Ihan kaikissa lähimmäisissämme.

Viimeinen sana pelastuksessa on Kristuksella. Sitä meillä ei ole lupa lähteä ohjeistamaan. Täydellisiä meistä ei tule, ei tässä lähimmäisen rakkauden harjoittamisessa. Lähde liikkeelle, ojenna kätesi sisarellesi ja veljellesi ja katso Kristukseen. Sillä tiellä Kristus yllättää meidät armollaan ja laupeudellaan. Jumala, autathan minuakin auttamaan.

Taina Manninen

Kirjoittaja on Kajaanin seurakunnan kappalainen ja Vuoden pappi 2012.

KIITOKSET

kaikille Kurkijoen Pitäjäjuhlien talkoolaisille, esiintyjille ja muille toimijoille onnistuneista juhlista.

Kurkijoki-Säätiö
Pitäjäjuhlatuomikunta
pj. Timo Rouhiainen

Nimi-päivät

Elokuu

viikko 34

23 pe Signe, Varma

24 la Perttu

25 su Loviisa

viikko 35

26 ma Ilmi, Ilma, Ilmatar

27 ti Rauli

28 ke Tauno

29 to Iina, Iines, Inari

30 pe Eemil, Eemeli

31 la Arvi

Syyskuu

1 su Pirkka

viikko 36

2 ma Sinikka, Sini, Justus

3 ti Soile, Soili, Soila

4 ke Ansa

5 to Roni, Mainio

Onnea

Lyyli Hautamäki

(o.s. Repo) Akaan Viialassa täytti 90 vuotta

18.8.2013. Entinen koti oli Kurkijoen Elisenvaarassa. Pirteä päivänsankari asuu omassa kodissaan kauniista puutarhastaan nauttien.

Lähisuku onnittelee.

Onnittelet 13.8.

3 vuotta täyttäneelle

Helmille. Onnittelet

myös äiti-Miialle, joka vietti syntymäpäiväänsä 17.8.

t. Isomummi Kati ja iso-täti

Muistettavaa

Hiitolan Pitäjäseura järjestää Kesäretken su 25.8. kohteena Rymättylä Herrankukkar. Lähtö Porista Linja- auto-asemalta klo 10. Hinta 45€ sis. bussimatkan, ruokailun paikan esittelyä, pientä ohjelmaa ja mukavaa yhdessäoloa. Sitova ilmoittautuminen ja lisätietoja Raija p. 040 5387401

Hiitolan-Kurkijoen sukututkimuspiiriin tapaaminen Loimaan kaupungintalolla keskiviikkona 18.9.2013 klo 18.30. Illan pääteemana DNA-sukututkimus: mitä se kertoo suvustasi. Voit tulla jo klo 16.30 jälkeen juttelemaan ja turisemaan. Tervetuloa entiset ja uudet kävijät! Muista myös sukupiiriin kotisivut osoitteessa www.sukupiiri.net.

Hiitolan-Kurkijoen sukututkimuspiiriin tapaaminen Helsingissä Karjala-talolla torstaina 19.9.2013 klo 18.00. Illan pääteemana kylien ja tilojen pirstaleisuus. Oliko ”sinun” tilasi pääkylässä vai takapalstoilla? Voit tulla jo klo 15 alkaen kyselymään ja turisemaan. Tervetuloa! Muista myös sukupiiriin kotisivut osoitteessa www.sukupiiri.net.

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

LOIMAAN KIVI

Hautakivet, kaiverrukset, kunnostukset ja oikaisut.

Kivicenter palvelee
ma - pe 9.00 - 17.00

Palininkatu 2, Loimaa, p. 0207 909 262, www.loimaankivi.fi

Murteella

Mitä seuraavat murren sanat tarkoittavat?

Tarkista tietosi takasivulta.

1. allas
2. enissä, ensittä
3. eppoitto
4. halttautuu
5. haristoa
6. juurintaine
7. juustamaito, pihkamaito
8. kainalovihta
9. laklampu
10. manerikka

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 90 senttiä/mm + alv 24 %
Mustavalk. 70 senttiä/mm + alv 24 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: tiistai klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 49 euroa
6 kk..... 27 euroa
Pohjoismaat 54 euroa
Muualle 60 euroa
Tilinumero:
FI 12523900 40000897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

23.8. *Herra, minun Jumalani, sinua minä huusin avuksi, ja sinä teit minut terveeksi. Herra, sinä pelastit minut tuonelaasta. Hautaan vaipuvien joukosta sinä toit minut takaisin elämään. Ps. 30:3-4*

24.8. *Sinä muutit itkuvirteni karkeloksi, riisuit yltäni suruvaatteen ja puit minut ilon pukuun. Siksi minä laulan sinulle kiitoslaulun, laulan koko sydämeistäni enkä vaike- ne. Ps. 30:12-13*

25.8. *"Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämeistäsi ja koko sielustasi, koko voimallasi ja koko ymmärrykselläsi, ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi." Luuk. 10:27 Virsi 431:5 Suo kovuuteni anteeksi, oi rakas Jeesukseni, ja armollasi uudeksi luo kylmä sydämeni. Se lämmitä ja pehmitä, niin avoin se taas kaikille on lähimmäisilleni.*

26.8. *Herra, älä salli sorretun kääntyä pois apua saamatta, kurja ja köyhä ylistäkööt sinun nimeäsi. Ps. 74:21*

27.8. *Sinulle, ihminen, on ilmoitettu, mikä on hyvää. Vain tätä Herra sinulta odottaa: tee sitä mikä on oikein, osoita rakkautta ja hyvyttä ja vaella valvoen, Jumalaasi kuunnel- len. Miika 6:8*

28.8. *Rakkaat ystävät, rakastakaamme toisiamme, sil-*

lä rakkaus on Jumalasta. Jokainen, joka rakastaa, on syntynyt Jumalasta ja tuntee Jumalan. 1 Joh. 4:7

29.8. *Jeesus sanoo: "Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille." Matt. 7:12*

30.8. *Hyvin käy sen, joka on armelias ja lainaa omastaan muille, sen, joka aina toimii oikeuden mukaan. Ps. 112:5*

31.8. *Juuri siinä Jumalan rakkaus ilmestyi meidän keskuuteemme, että hän lähetti ainoan Poikansa maailmaan, antamaan meille elämän. 1 Joh. 4:9*

1.9. *Nähdessään spitaeliset miehet Jeesus sanoi heille: "Menkää näyttämään itsenne papeille." Mennessään he puhdistuivat. Luuk. 17:14 Virsi 324:6 Oi Jeesus Kristus, oi Jeesus Kristus, rauha meille anna, kaikille kaipaaville armo kanna, kaipaaville kanna yhdessä huutaaksemme: Hoosianna! Kiitäkää Herraa, kiitäkää Herraa!*

2.9. *Hyvä on kiittää Herraa, laulaa ylistystä sinun nimellesi, Korkein. Ps. 92:2*

3.9. *Elävät, elävät sinua ylistävät, niin kuin minä tänään ylistän! Jes. 38:19*

4.9. *Älkää juopuko viinistä, sillä siitä seuraa rietas meno, vaan antakaa Hengen täyttää itsenne. Ef. 5:18*

5.9. *Halleluja! Hyvä on Jumalaamme sävelin kiittää, ihanaa on virittää ylistyslaulu! Ps. 147:1*

Bongaa kurki

Pirkko Riikonen vietti syntymäpäiviään heinäkuussa ja kuinka ollakaan pihapiiriin tuli – ei sentään lentänyt – tällainen kurki.

Kurjen sielun ja muodon on moottorisahataiteilija loihnut rungon sisältä.

Onnea Pirkko!

Onnea Meidän Rosa täytti 8.8. 90 vuotta

Juhlat on juhlittu, mutta ajatukset lähtivät laukkaamaan menneeseen. Vuoteen –49, jolloin muutimme Jyväskylästä isäni isän uudistilalle Loimaan Kauhanojalle. Olin sinä kesänä kunnioitettavat 3,5 vuotta vanha, joten muistikuvat ovat sen mukaiset.

Päärakennusta vasta rakennettiin, pappi ja mamma asustivat saunatupaa, oma perheeni asui aitassa ja Rosa saunan vintillä, jonne ei ollut lupa kiivetä, kun rappuina olivat vain hatarat tikapuut.

Rosan matka Loimaan Kauhanojalle oli paljon pitempi. Koti jäi Kurkijoelle. Vietiin sinne ja vietiin tänne, sitä taivalta ei pysty edes kuvittelemaan se, joka ei ole itse sitä joutunut kokemaan. Vaan sitten vihdoinkin päästiin rakentamaan uutta kotia.

Siinä puuhassa muistan itsekin olleeni innolla mukana eli varmaan pyörin haittana kaikkien jaloissa kun ei ollut ikäisiäni kavereita. Mutta olihan Rosa!

Rosan kanssa hoideltiin elukat pienessä navetassa,

lehmät Evakko, Pommi ja Touru, Veikko-hevonen, kanat, possu, ja pari lammasta. Eikä Rosa koskaan hermostunut pieneen apulaiseensa vaan antoi pikkua askareita toimitettavaksi. Yhdessä oltiin lypsällä, sain huikeita karpäsiä. Sitä en muista missä maito silloin vanhan navetan aikaan siilattiin ja astiat pestiin vai olisiko ollut niin, että lähdin karkuun kun työ alkoi maistua työltä. Separaattorin kyllä muistan, se oli hauska peli. Kanoille piti viskoa jyviä ja lampaille nyhdettiin herkkuheinää. Possun ruoka haisi niin pahalta, sen ruokinnan yritin laistaa.

Olihan se hyörinää, aina oltiin menossa johonkin päin, kasvimaalle, peltotöihin, ruoanlaittoon. Toki äitini oli näissä puuhissa mukana, mutta enemmän muistelen Rosan essun nauhoissa roikkuneeni kuin äidin.

Enkä minä ollut ainut Rosan "lapsi". Kesäisin varsinkin oli melkein aina joku serkku tai useampikin ja aikuisiakin sukulaisia tavan takaa. Kaikille löytyi

tarjottavaa ja yösiakin.

Oli siinä Rosalla työsarjaa kerrakseen silloisissa oloissa, kun joka vesitippa oli kannettava ennen tulen, ei ollut jääkaappeja eikä pyykkikoneita. Ainut kerta jolloin työn raskaus minullekin valkeni, oli kun Rosa pani minut vatkaamaan muniakkaa varten, piti vatkaa taukoamatta niin kauan kuin hän kävi ruokkimassa kanat. Kyllä siinä käsi väsyi ja tuntui että Rosa ei tule ikänä kanojen luota. En muista tuliko kakusta hyvää.

Talvisin meno oli melko paljon rauhallisempaa, elukat toki hoidettiin ja sisätyöt. Siinäkin näin ajatellen olisi ollut yllin kyllin, vaan sitten tupaani ilmestyivät kangaspuut ja kukas muu kuin Rosa niitäkin paukutteli. Tuli mattoa ja pöytäliinaa ja Karjalan vaakunoita. Tosin se oli aika yksitoikkoista touhua lapsen mielestä, kun saattoi osallistua vain matonkuteiden järjestelyyn. Aikuisten mielestä kait enempi sotke- maan. Silloin pappi ja vesterastuvan lastut olivat paljon mielenkiintoisempia.

Talvisin ei ollut niin paljon vieraita, aina kuitenkin oli jotain puuhaa, ainakin navetassa.

Voi sitä askelten määrää, jotka Rosa on niillä tanhuvilla astellut. Montakohan kertaa maailman ympäri?

Ajan myötä hieman hel-

potti kun karja väheni ja pellot vuokrattiin pois. Tuli vesijohdot ja vessa sisälle. Samaan aikaan mamma ja pappi iän karttuessa vaativat enemmän hoivaa, työ muutti muotoaan.

Kauaa emme Rosan kanssa asuneet. Olin ekaluokkalainen kun muutimme pois, Rosa oli silloin 18 ties monnetako vuotta. Aina kun kysyttiin ikää, oli vastaus 18. Myöhemmin tajusin kuinka minua oli huijattu. Rosa oli 22 kun minä synnyin!

Vaikka etäisyys kasvoi emme koskaan tulleet etäisiksi, siitäkin Rosa piti huolen. Ei ainuttakaan merkkipäivää etteikö Rosalta tullut kortti. Yksi hauskimista ihan lähivuosilta. Olimme syksyllä puhelimesta jutelleet, että Laila Hietamieheltä oli taas ilmestynyt uusi kirja, olisi kiva lukea. Tuli joulukortti ja kortin sisällä rahan kera viesti. "Osta itsellesi Lailamies." Ja ostinhan minä Lailamiehen!

Voi, näitä mukavia muistoja olisi Hesarin verran ja lisää pulppuaa kun tälle tielle läksin. Siitä kaikesta kiitos Rosan ja tietysti isän, äidin, mamman ja papankin. Rosa oli minun "isosiskonni". Rosa oli `minun Rosa` ja on yhä, meidän kaikkien oma Rosa.

Ellen ennen kyllin kiittänyt, sua kiitän Rosa nyt.

Lea Aarnentytär Hongell

Tyrjän taistelun muistomerkillä Tauno Vehviläinen, suurlähettiläs Eva-Christina Mäkeläinen, Timo Pohjola ja Esa Vehviläinen. Kurkijokelainen Tauno Vehviläinen on sotien veteraaneja ja Laatokan puolustajia.

Laatokan Puolustuksen Perinneyhdistys koolla

Laatokan puolustuksen perinneyhdistys järjesti perinteisen tapaamisen Parikkalassa. 14. – 15.8.2013. Tilaisuus oli avoin kaikille Laatokan veteraaneille, heidän omaisilleen ja ystävilleen sekä kaikille Laatokan puolustuksen kalliista perinnöstä kiinnostuneille. Tällä kertaa mukana oli 23 jäsentä. Heistä vanhin pitkälti yli 90 vuotta.

Yhteinen kokoontuminen oli sovitettu Parikkalan rautatieasemalla 14.8. klo 16.30, koska junayhteydet olivat

siihen aikaan Helsingistä, Joensuusta ja Savonlinnasta. Myös autoilevat yhdistyksen jäsenet olivat vastaanottamassa junilta tulijoita.

Kun kaikki olivat koolla, siirryttiin Laatokan puolustajien muistomerkille. Parikkalan kunnan edustajan, vapaa-aikaohjaaja Eeva Paakkisen toivotettua vieraita tervetulleiksi ohjelma jatkui kirkkoherra Erkki Lemetyisen ja isä Vesa Takalan pitämällä muistotilaisuudella. Myös Laatokan Puolustuksen Perinneyhdistyksen puheenjohtaja Erkki Marttila puhui lyhyesti. Puhei-

den jälkeen puheenjohtaja Marttila laski yhdistyksen seppeleen yhdessä Laatokan puolustajaveteraanien kanssa. Lisäksi Antti Kortela laski omat kukkansa veljensä Veikko Kortelan ja hänen asetoverinsa Niilo Evolan muistolle.

Muistomerkiltä siirryttiin Oronmyllyn kurssikeskukseen, jossa majoittumisen jälkeen iltaohjelman jatkui laulun ja musiikin merkeissä. Parikkalalainen Vesa Pulkkinen lauloi ja soitti itse sekä laulatti muita säestäen. Myös muut läsnäolijat muistelivat ja esittivät omia

laulujaan. Mukana oli myös joukko paikallisia laulun ystäviä.

Toiseen kokoontumispäivään on perinteisesti kuulunut vuosikokous, mutta nyt oli ensimmäinen virallinen kokous yhdistyksen historiassa, sillä yhdistys rekisteröitiin 23.10.2012. Entinen hallitus valittiin jatkamaan, samoin puheenjohtaja. Vuosikokous korotti jäsenmaksun 20 euroon.

Hallitus sai evästyksiksi suunnitella vuoden 2014 kokoontumista perinteiseen aikaan elokuun puolivälissä. Kokoontumispaikkojen nimiäkin oli esillä, mutta tilaisuuden suunnittelu jäi hallitukselle.

Vuoden 2014 ohjelmassa on myös teemamatka Laatokalle/Ääniselle. Siinä joudutaan tukeutumaan muihin järjestöihin tai muihin lähti- jöihin, koska omasta takaa ei löydy riittävästi lähtijöitä. Merkittävää onkin uusien jäsenten hankkiminen, koska veteraanien väheneminen jäsenistössä näkyvä selvästi.

Kokouksen jälkeen siirryttiin Parikkalan keskustaan, jossa tutustuttiin Parikkalan kotiseutumuseoon ja käsityökeskukseen ohjaaja Jaana Leskisen opastuksella. Lopuksi siirryttiin Tyrjän taistelun muistomerkille, jossa Eino Hienonen kertoi muistomerkistä sekä Tyrjän taisteluista.

Muistikuvat evakkopaikoista osin vääriä

Lapsuutensa kesällä 1944 Loimaan Karhulassa muutaman kuukauden asuneet Eila Teckenberg ja Vesa Pätäri palasivat 69 vuoden jälkeen evakkoseudulleen. Lähes vuoden kestäneen selvittelytyön jälkeen ja toisten evakkoon joutuneiden avustuksella talot lopulta löytyivät.

Sekä Eila että Vesa ovat lähtöisin Ylämaan Ihakselan kylästä. Antti Tuomelan tytär Eila syntyi vuonna 1932 ja Vesa 1940. Heidän perheensä olivat lähinaapureita ja kodit puolenkilometrin päässä toisistaan. Myös Loimaalla he olivat naapuritaloissa evakossa, Vesan perhe Haapaniemen tilalla

ja Eilan Heikkilän talossa.

Nykyisin Kouvolaassa asuva Vesa Pätäri alkoi viime syksynä selvittää lähes 70 vuoden takaista perheen tilapäistä asuinpaikkaa. SiPOOLAINEN Eila totesi asiasta kuultuaan, että jos saat jotain selville, niin ota minut mukaan. Nyt he olivat molemmat evakkotalojensa pihamailla koettaen palauttaa muistikuvia mieleensä.

Tilojen löytäminen ei ollut helppoa, sillä esimerkiksi Pätärien isäntäpaikan omistajaa ei muistettu, koska nämä olivat asuneet tilalla vain lyhyen aikaa.

– Välillä piti ottaa aikalisä, kun oli vaikeuksia löytää evakkopaikkaa. Serkkuni muisti tilan nimeksi Haapa-

niemen ja myös paikan missä kävimme joessa uimassa. Sitten joku antoi Lauri Poutasen nimen, ja myös Jouko Pukki mainittiin, muistelee Vesa Pätäri.

Nämä Loimaalla asuvat kurkijokelaistaustaiset miehet sekä muolaalainen Eero Ekman olivat apuna Vesan salapoliisityössä. Tila löytyi, vaikka joku sanoi että Haapaniemessä he eivät ainakaan olleet.

Hyvä että tuli käytyä

Vesan hatariin muistikuviiin sisältyi se, että nuorempi veli (3v) repi ensitöikseen talon päädyssä tomaatintaimet ja sai siitä kuritusta.

– Muistan että talo ja na-

Eila Teckenberg ja Vesa Pätäri Haapaniemen tilan nykyisen emännän Tuula-Maija Nummijärven kanssa.

vetta olivat eripuolilla tietä. Myös me ihmettelimme harmaata vettä, kun menimme jokirantaan pulikoimaan. Olimme tottuneet Ylämaalla kirkkaaseen uimaveteen eikä saven värjäämään, kertoi Vesa.

Vesan ihmetellessä ettei mikään näytä tutulta, nykyisin tilaa emännöivä Tuula-Maija Nummijärvi totesi, ettei evakkojen asuttamaa rakennusta ole enää olemassa, ja päärakennustakin on muutettu. Ei siis ihme, että paikassa ei ollut mitään tutunnäköistä.

Viereiselle Heikkilän ti-

lan pihalle päästyään Eila totesi heti piharakennuksen nähdessään, että rakennus on tutunnäköinen.

– Tuossa päädyssä me asuimme ja ovikin on ihan oikeassa paikassa, ilahtui Eila Teckenberg.

Silloinen talon nuori poika Sakari Heikkilä asuu edelleen talossa, ja totesi kyseessä olevan sama ulkorakennus, missä kaikki siirtolaiset asutettiin talvisodasta lähtien.

Ylämaan Ihakselan kylästä tuli evakkoja Loimaalle vuoden 44 juhannuksen aikoihin. Eila ja Vesa ker-

toivat paluun kotiin toteutuneen syksyllä rauhanteon jälkeen.

Vesa totesi itsellään olleen vain vähän muistikuvia, ja pettymys oli se, kun ne osoittautuivat ainakin tämän hetken valossa vääriksi.

– Olen kuitenkin tyytyväinen että tuli käytyä. Nyt ei jää evakkopaikan sijainti vaivaamaan mieltä, painotti Vesa Pätäri.

Teksti

Kullervo Huppunen

Kuvat

Jouko Pukki

Eila Teckenberg löysi pihapiiristä lapsuutensa tuomet.

Kurkijokelaisen evakon matka jatkuu Viitasaareltä Pöytälle

Maire Vilppu aloitti viime lehdessä muistellut perheen evakkomat-kasta poikansa Matin ja tämän pojan Tommin pyynnöstä. Tämä osa käsittelee perheen elämää välirauhan ja jatkosodan aikana Vitasaarella ja siirtymistä Pöytälle.

”Lahnasten talossa (Viitasaarella, toim.lis.) oli iso pirtti, meille huoneet toisessa päässä ja toisessa päässä huoneet talonväelle. Talon yhdessä huoneessa oli kauppahuone, josta voimme ostaa mm. lamppuöljyä. Muutenhan valaisemiseen käytettiin päreitä seinänrakossa. Pirtissä oli neljän metrin pöytä johon oli katettu meille illallinen. Siellä me sitten nukuimme ensimmäisen yön.

Kesä kului mukavasti. Minä ystäväystyyn talon nuoremman tyttären Lainan kanssa. Ystävyys jatkui pitkään. Kävimme

Lainan luona Jyväskylässä myöhemmin ja Laina kävi meillä Pöytyällä. Mauno ja Kauko olivat hyvissä väleissä isännän kanssa. Kesällä he kävivät ahkeraan hänen kanssaan kalastelemassa. Pojat saivat markan, jos pystyivät nostamaan lahnan pyrstöstä ylös ja kyllä rahaa tuli.

Lahnasten talon lähellä oli järvi, jossa äiti kävi huuhtomassa pyykkiä. Kerran me olimme mukana. Kuinkas ollakaan Mauno putosi liukkaalta kalliolta syvään veteen. Hän olisi hukkunut, ellei äiti olisi saanut ongittua häntä kuiville pitkän karahkan kanssa.

Kouluun meitä meni kolme, minä, Mauno ja Kauko alakouluun. Alkuaika syksyllä oli Kaukolle vaikeaa, kun siellä koulussa eräs poika kiusasi häntä joka päivä. Sitten Kauko kertoi siitä Maunolle. En tiedä, mitä Mauno sanoi kaverinle, mutta kiusaaminen lopui siihen.

Maire, Mauno ja Kauko kävivät Viitasaarella Mäntylän koulua. Koulu toimii nykyisin kylätalona.

Syyskuussa syntyi Aaro kiireen kanssa, synnytys tapahtui taksissa matkalla sairaalaan. Päivään liittyi pieni episodi, jonka Kauko on kertonut minulle: Kauko oli tulossa koulusta kaverinsa Matin kanssa. Kuinka ollakaan, jompikumpi siinä tiel-

lä kiroi. Toinen sanoi, että kiroa sinäkin, ettei tarvitse kieliä kotona. Ja niin he sitten vuoron perään kiroilivat koko matkan kotiin saakka. Kotona Maire ja Mauno olivat perunapellolla toisensa. Mummu pyysi Kaukoa hakemaan heitä syömään.

Kauko meni pellon laitaan ja huusi: ”Tulkaa syömään, p.....leen s.....tana.”

Talon emäntä kuuli tämän ja tuli kertomaan mummulle, joka antoi Kaukolle vitsat sanoen, että äiti on sairaalassa ja voi vaikka kuolla, kun puhut noin tuh-

mia. Kauko ei pystynyt vuosiin enää kiroilemaan.

Heinäkuussa sitten vasta tulivat loput tavarat, siellä olivat hillopurkit ja leivät ja muut tavarat, kaikki pakussa homeessa, piti vain

Kurkijoen Pitäjäjuhlat vai Kurkijuhlat

Rakkaalla lapsella on monta nimeä. Säätiön hallituksen puheenjohtaja Timo Rouhiainen valotti nimikäytännön taustaa Muistojen iltamien avajaisenoissaan.

- Sillä nimellä (Kurkijuhlat) näitä juhlia piti kutsua naapurimme, silloisen Neuvostoliiton painostuksesta, ja näin juhlia toki kotonaakin nimitettiin. Kurkijoki sanan käyttö oli kielletty, tai ainakin sitä tuli välttää. Löysin tiedon, että vuonna 1972 juhlavieraat vaativat, että Kurkijuhlien tilalle pitää kirjoittaa Kurkijoen pitäjäjuhlat. Näin myös tehtiin.

Muistojen iltamien musiikkipainotteisesta ohjelmasta vastasi Markku Ahokas, joka lauloi, laulatti, juonsi ja tarinoi välillä yksin, välillä Hollon Pelimannien kanssa. Hollon Pelimannit myös tahdittivat tanssit iltamien päätteeksi.

Nuoren puheenvuoron juhlaan toi Loimaan lukion stipendiaatti Sini Mäkilä. Helenan hiillostuksessa haastateltavilta Eero Häkklilä, Raimo O. Kojolta, Lauri Laukkaselta ja Eveliina Äyvärliltä kysyttiin mm, miten evakkous vaikuttaa heidän elämässään vai vaikuttaako. Olihan paikalla

Netta Böök (kesk) tutkii Kurkijoen asemakaavaa ja rakennuksia vaitöskirjaansa varten. Vieressä Arja Rahiala ja Timo Rouhiainen. Kuva: Mika Koivusalo.

kolmen evakkosukupolven edustajia.

Vuoden Kurki valittiin nyt kahdeksannen kerran. Tänä vuonna Vuoden Kurjeksi kutsuttiin Lauri Laukkanen. Lauri Laukkanen jätti tämän vuoden valtuuskunnan kokouksessa säätiön hallituksen puheenjohtajan nuijan seuraajalleen tiiviin yhdeksän vuoden hallitus-työskentelyn jälkeen.

Metsästystä harrastavaa Laukkasta muistettiin diplomien lisäksi orkideoin koristellulla hytysatulla, joka pitää hirvikärpäset loitolla.

Yllätysvieraat Pohjanmaalta Nivalasta toivat tervetuloa runojen ja piiskan kanssa. Kaija Jussilainen lausui kaksi runoa, joista toinen oli hänen itse kirjoittamansa, Pekka Pelo tarinoi, miten tunnettu Kurkijoen

hevospiiska liittyy hänen sukuunsa ja luontomies Reijo Jussilainen kertoi ensi vuonna Kurkijoelle suuntautuvasta luonto- ja lintumatkasta.

Kummankin juhlapäivän lippu sisälsi ilmaisen sisäänpääsyn uuteen paikkaan muuttaneeseen Kurkijokimuseoon. Museossa vilisikin viikonlopun aikana tutustujia toista sataa.

Sunnuntaipäivä alkoi perinteisesti jumalanpalveluksella, jossa saarnasi pastori Reijo Ahteela. Kukkatervehdysten saatesanat lausui kamarineuvos Kari Rahiala, joka mainitsi Loimaan kaupunginkirkon

Ei Härman häjyjä vaan lupsakoita karjalaismiehiä Nivalasta muusansa kanssa. Reijo Jussilainen (vas.), Kaija Jussilainen ja Pekka Pelo. Kuva: Mika Koivusalo.

muodostuneen kurkijoke-laisten toiseksi kotikirkoksi oman kirkon menetyksen myötä. Löytyyhän Loimaan kaupunginkirkon salista Kurkijoen kirkon alttaritaulu ja messussa käytetään Kurkijoen kirkon ehtoolliskalustoa.

Ennen varsinaista Päiväjuhlaa arkkitehdit Netta Böök ja Arja Rahiala esitel-

möitsivät, miten Kurkijoen kirkko herätettiin eloon 3D-mallinnuksella.

Esitelmän ja Päiväjuhlan aikana toimi lapsiparkki.

Se nimitetäänkö juhlia tulevaisuudessa Kurkijoen Pitäjäjuhliksi vai Kurkijuhliksi lienee toissijaista. Tärkeintä että tuttavat löytävät siellä toisensa ja uudet sukupolvet tiensä juhliin.

Markku Ahokas ja Hollon Pelimannit laulattivat ja naurattivat iltamäväkeä.

Lapsiparkin hauska toiminnasta vastasivat Riitta Kelkka ja Marjatta Hirvonen. Marjatta Hirvonen askartelee taustalla Elinan kanssa, etualalla Terhi ja Terhin äiti. Lisäksi lapsiparkissa touhusivat 4-vuotias Aaron ja 10-vuotias Vilho.

Kurkijokisia juttuja

Olavi Virta loisti Kolmilammilla

Kolmilammen lavalla tanssimusiikki kaikuu tänäkin päivänä, tämän vuoden kesäkausi päättyi viime viikonloppuna ennätysyleisön tanssiaskelin. Kuva: Keihäs-Viihde

Kolmilammin tanssilava oli Etelä-Hämeen suurin ja kuuluisin 1950-60 luvuilla. Valkjärven mökkimme läheiseen Koskilinnaan verrattuna Kolmilammin lattiapinta-ala oli noin nelinkertainen ja vastaavasti tanssijamäärät olivat suhteessa tähän. Kolmilammin lava oli monien nykylavojen tavoin ympyrämuotoinen rakentuen korkean keskipilarin varaan.

Kolmilammin nimekkäät orkesterit ja vielä kuulumat solistit vetivät tanssijoita ja tanssipareja laajalti koko Etelä-Hämeestä. Niinpä sinne tultiin kaukaakin autoin ja moottoripyörin. Lavan koko, kaunis sijainti, nimekkäät orkesterit ja solistit yhdessä tanssi-innokkaan osallistujiston kanssa loivat unohtumattoman tunnelman, joka vielä tiivistyi elokuun iltojen

hämärässä!

Legenda nimeltä Olavi Virta oli niihin aikoihin elämänsä parhaassa vedossa. Mielestäni ei koskaan aiemmin eikä koskaan Olan jälkeen ole suomalaisilla tanssilavoilla kuultu hänenlaistaan kansainvälisenkin huipputason laulajataituria ja uskomatonta tunnelmanluojaa!

Ola hallitsi myös esittämisen, eikä alkoholi vielä silloin vähentänyt hänen charmiaan. Kun Olavi Virta maineikkaine orkestereineen esiintyi Kolmilammilla oli lavalla uskomaton määrä väkeä. Lavaa ei koskaan uskallettu julistaa loppuunmyydyksi, vaikka turvallisuussyistä joskus olisi niin pitänyt tehdä. Olan repertuaari oli uskomaton, mieleen ovat unohtumattomina jääneet

Tulisuudelma, Mustasukaisuutta, Eeva ja Kuolleet lehdet, jonka maailmanmestaruudesta hän menestyksellä kilpailee ranskalaisen Yves Montandin kanssa.

Meillä oli niihin aikoihin vertaansa hakevia naisartisteja, kuten Annikki Tähti, Laila Kinnunen, Brita Koi-vunen, Tuula-Anneli Rantanen jne. Eipä heidän veroisinaan enää löydy tämän kesän tanssilavoilta, kuten löytyi silloiselta Kolmilammilta! Toki musiikkilavoilla lienee rytmikaltaan toisen sortista. Enää ei kuultane Laila Kinnusen unohtumattomia Val-koakaasioita, eikä Annikki Tähden monia herkäntänyttä Muistatko Monreposia. Se aika ei koskaan enää palaa!

Paavo Vepsä
Juuret Kurkijoella

Kurkijo 67. pit

◀ Yli 250 juhla-
vierasta yhtyi Karja-
laisten lauluun. Etu-
rivissä kaupunginjo-
htaja Jari Rantala, 2.
rivin päässä juhlapu-
hja Ava Sovijärvi, 3.
rivin päässä rehtori
Tuomas Lankinen,
vas. laidassa juhlan
juontaja, kouluneu-
vos Osmo Kuosa.

▼ Juhlan juontaja Osmo
Kuosaa kysyi, kuka on ollut
juhlilla 10 kertaa? Käsia
nousi reilusti, vielä 50
kertaa käyneitäkin löytyi
paljon. Kuka on ollut mu-
kana jokaisilla juhlilla?
Kolme kättä nousi! Yksi
67 kertaa juhlilla käyneis-
tä on Veikko Rastas, joka
tänä vuonna juhli yhdessä
vaimonsa Ritvan kanssa.
Kuva HS.

◀ Päiväjuhlassa
musiikkia esit-
ti nuori viulisti
Liisa Koivusalo,
joka on aloittanut
viulun soiton jo
5-vuotiaana. Tällä
hetkellä tuoreen
lukiolaisen mu-
siikkiopinnot kes-
kittyvät Juvenalia-
musiikkiopistoon
Espoossa. Häntä
säesti Esa Erola,
joka esiintyi myös
yhdessä vaimonsa
Arja Rahialan ja
tyttärensä Elina
Erolan kanssa.

El Khiamissa Etelä-
Libanonissa YK-
sotilastarkkailijoiden
partiotukikohta, jonka
israelilaiset pommittivat
25.7.2006 hajalle lyhy-
en kesäsodan aikana.
Pommituksessa kuolivat
kaikki tukikohdassa tuol-
loin olleet 4 UNTSO:n
tarkkailijaa, joista yksi oli
suomalainen. Sovijärvi
pommitetuilla raunioilla
22.3.2007.

Evakkojen sota oli erilaista kuin nykypäivän sota

Juhlapuheen pitäjä vuon-
na 2012 Vuoden eläin-
lääkäriksi valittu **Ava
Sovijärvi**, joka työskentelee puolustusvoimien hygieenikkoeläinlääkärinä, pohti sodan näkymistä si-
viileille ennen ja nyt, ”Oli-
ko sotakin ennen parem-
min?”

- Ajattelin tässä puhees-
sa tuoda esille tämän päivän
sotiin ja erilaisiin kriiseihin
liittyviä asioita ja ilmiöitä,
joiden kautta etenkin karja-
laisten elämään vaikuttaneet
historialliset ratkaisut voivat
näyttäneen hieman uudessa
valossa tai saada uusia vi-
vahteita.

Sovijärvi on toiminut mo-
nilla maailman kriisialueilla
mm. Balkanilla, Lähi-idässä
ja Keski-Aasiassa. Hän ja-
koi puheessaan ihmiset nii-
hin, jotka ovat sodan koke-
neet ja niihin, jotka eivät ole
varsinaista sotaa kokeneet.
Itsensä hän laski kuuluvan
jälkimmäiseen ryhmään.

- Nämä alueet, joille
sotilaalliset kriisinhallin-
taoperaatiot sijoittuvat,
ovat yleensä joko juuri
kokeneet sodan tai niissä
edelleen käydään nykyisin
niin tyypillistä, erilaisiin
terrori-iskuihin perustuvaa
sissisotaa. Toisin kuin moni-
en teistäkin omakohtaisesti

tuntema ja kokema, ns. pe-
rintainen sota etulinjoinen
ja selustoinen sekä erilaisin
univormuin selvästi tunnis-
tettavine osapuolineen, ovat
nykyiset kriisit läsnä koko
ajan ja missä tahansa, eikä
niissä ole selkeitä rintamia,
eikä vihollista tai vastapuol-
ta useinkaan pysty tunnis-
tamaan. Iskut tapahtuvat
äkkiarvaamatta tavallisen
väestön ja tavallisten arki-
askareiden keskellä, mikä
tekee etenkin siviiliväestön
varautumisesta ja suojautu-
misesta vaikeaa tai mahdo-
tonta. Näin ollen arkielämän
eläminen, töissä, kaupassa
tai koulussa käyminen on
hankalaa ja usein hyvin
vaarallista.

Sovijärvi painottikin,
että kriisialueilla asuvien
ihmisten yhteinen toive mo-
lemmin puolin on rauha ja
tavallisen elämän eläminen.
Tämä universaalin rauhan
toiveen varassa elää tällä
hetkellä maailmassa satoja
miljoonia ihmisiä ympäri
maailmaa sodan ja kriisien
keskellä.

- Suomi on saanut elää
rauhassa pian 70 vuotta.
Syksyllä 1944 tehtyyn rau-
hansopimukseen kuului ras-
kaita ehtoja, joista karjalai-
set maksoivat suurimman
hinnan. Järjestäytynyt ja
demokraattinen yhteiskun-
tamme näytti tuolloinkin
voimansa ja kykeni jo vä-
lirauhan aikana ja heti jat-
kosodan jälkeen säätämään
tarvittavia lakeja, joilla kar-
jalaiset eli noin 10 % maan
väestöstä saatiin asutettua
muun Suomen alueelle – ei-
kä miten tahansa hajan ha-
jan, vaan vieläpä pitäjittäin

ja kylittäin samoille alueille,
jolloin vanhat tutut ja naa-
purit saattoivat jälleen olla
hyvinkin lähellä toisiaan.
Tämä oli valtava ja suuren-
moinen ponnistus, jonka
seurauksena karjalaiset saa-
tiin kiinni uuteen elämään,
työntekoon ja mukaan yh-
teiskunnan rakentamiseen.
Asutustoiminnan ansiosta
pääosa sijoitettavista oli
saanut pysyvän kodin vuo-
teen 1948 mennessä, mitä
voidaan pitää erittäin hyvä-
nä saavutuksena. Mainitta-
koon vielä, että samaisesta
vuodesta 1948 lähtien vajaa
5 miljoonaa palestiinalais-
pakolaista on asunut eri
puolilla Lähi-itää odottaen
oikeutta palata perinteisille
asuinalueilleen.

- Yksinkertaista tai help-
poa ei evakkotaipaleelle
lähteminen, siellä oleminen
sekä uuden kodin ja elämän
perustaminen yksilö-, per-
he- tai sukukohtaisesti kui-
tenkaan ollut, ja koettujen
kärsimysten, nöyryytyk-
sien ja menetyksien määrää
on kenenkään ulkopuolisen
mahdoton arvioida. Myös
eri aikakausia tai niiden
ihmisiä ja tapahtumia ei
pidä eikä edes voi verrata
toisiinsa. Tästä huolimatta
haluan kuitenkin nykykrii-
seistä saatujen kokemus-
ten valossa nostaa esille ja
ikään kuin jälkikäteen poh-
dittavaksenne, mitä hyvää
tai positiivista karjalaisten
evakoinnissa ja evakoksi
joutumisessa voisi nähdä,
etenkin jos asetelmaa ver-
rataan nykyisiin maailmal-
la vallitseviin käytäntöihin?

Raskaan evakkomatkan
jälkeen karjalaiset joutu-
i-

Kurkijokelaisten päiväjuhla

Kuvat Mika Koivusalo ellei toisin mainita.

► Tuomas Lankinen (kuvassa) totesi päiväjuhlan päätöspuheen olevan mukavin tehtävä, kun voi yhtyä kaikkiin edellisiin. Tervetuloitotuksessa kotiseutuneuvos Eino Vepsä listasi asioita, joista kurkijokelaisten on syytä olla kiitollisia mm. museon uusi keskeinen paikka, uudet kyläkirjat ja muut Kurkijoesta julkaistut kirjat, Venäjän myötämielisyys Parikkalan Syväoron rajanylityspaikan suhteen ja Petroskoin arkistojen avautuminen. Kaupunginjohtaja Jari Rantala kannusti vaalimaan vahvoja perinteitä ja tuomaan niitä esille.

◀ Elisenvaaran lukion stipendiaatilta Laura Heliniltä sujui sekä puhe että soitto ja laulu. Hänen vahva äänensä valloitti juhlayleisön.

► Iloiset raumalaiset: Leila Koho Laatokan Karjaln puvussa ja Ulla Halminen os. Pulli sekä Liisa Kupiainen. Leila Koho kertoi olevansa puoliksi kurkijokelainen ja värjänneensä toiset juhlille mukaan. Kuva HS

vat aloittamaan paljon menettäneen uuden elämän, taustalla oli kuitenkin tietoisuus rauhasta ja elämän jatkumisesta turvallisessa ja demokraattisessa Suomessa. Sovijärvi vertasikin asutettujen evakkojen tilannetta jatkuvaan epävarmuudessa elämiseen kriisialueilla.

- Täysi tietoisuus olemassa olevasta tilanteesta, vaikka kehnostakin, on henkisen jaksamisen kannalta äärimmäisen tärkeää. Esimerkiksi eri yhteyksissä panttivangeiksi joutuneille jälkeenpäin tehdyissä tutkimuksissa on todettu, että vaikka panttivankien kohtelu olisi kaikin puolin ollut aivan asiallista, aiheuttaa täydellinen epätietoisuus ja koko tilanteen epävarmuus niin nykyisestä kuin tulevastakin aina erittäin voimakasta

stressiä ja saattaa pahimmillaan murtaa vahvankin ihmisen mielenterveyden.

- Näin ollen tietoisuus ja varmuus siitä, että evakonkin kansalaisoikeudet säilyivät, että sai rakentaa oman kodin tai perustaa oman tilan vuosikausia tai vuosikymmeniä pakolaisleirissä tai sodan kaltaisten olojen keskellä olemisen sijaan, että voi kävellä tai ajaa vapaasti missä vain, myös päälystämättömillä teillä pelkäämättä tienvarsipommeja tai itsemurhaiskuja, että voi viljellä pelloja tai mennä marja- ja sienimetsään pelkäämättä miinoja tai rypälepommeista laajoille alueille levinneitä vielä räjähtämättömiä tytärarmuksia, että voi olla hyvissä väleissä lähiympäristön kanssa eikä tarvita poliisi- tai rau-

hanturvaajasaattuetta kuljettaessa naapurikylän läpi ja että lapset pääsevät kouluun ja saavat opetusta omalla äidinkielellään, aivan kuten itsekin voi sekä ilmaista itseään että hoitaa asioitaan omalla äidinkielellä, ovat asioita, joiden arvoa ei voi missään rahassa mitata.

Kysymykseen ”Oliko sotakin ennen paremmin?” Ava Sovijärvi ei halunnut antaa vastausta vaan jätti asioita kuulijoiden pohdittavaksi.

- Voisiko siis olla, että juuri sen ainutlaatuisen ja rakkaan kodin ja kotiseudun menettäminen on vaikuttanut siihen, että karjalainen ja etenkin kurkijokelainen identiteetti, kotiseutuhenkki ja erilaisten perinteiden vaaliminen ovat säilyneet vahvana.

Kosovossa Lipljanin kaupungin eläinmarkkinoilla lehmät vaihtavat omistajaa ja Ava Sovijärvi on valvomassa tilannetta. Kuva vuodelta 2000.

Kohtaamisia Kurkijuhlilla

Lähdin ensi kertaa Kurkijuhlille sunnuntai-päiväjuhlaan äitini Riitta Savolaisen kanssa. Tilaisuus oli juhlallinen ja tunnelma välitön karjalaisen sekä karjalaisuudesta kiinnostuneiden kohdalla toisiaan.

Aiemmin isäni Eino Savolaisen vielä eläessä vanhempani kävivät lähes joka vuosi pitäjäjuhilla. Usein juhlilta tuli meille kotiin tuttuja kauempaan asuvia juhluvieraista yökylään. Sen arvaan, että juttua riitti vielä juhlien jälkeenkin, kun he vain kesäisin tapasivat toisiaan. Se iloinen puheenporina jäi mieleen, ja oikeastaan niitä kesävieraita aina odotti, kun luvassa oli meille lapsillekin vähän parempia kahvipöytäherkkuja.

Vuosikymmen tai ehkä jo parikin on vierähtänyt äidin edellisistä Kurkijuhlilla. Tuttuja kasvoja ei enää ollut juhlijoiden joukossa ja jos olikin, niin muisti teki jo omia tepposiaan, eikä tuttuja enää tunnistanut. Toki juhlijakuntakin on jo pääosin nuorempaa polvea. Yli kahdeksankymppisiä ei kovin paljon juhlilla enää käy.

Tiesin ennestään, että Kurkijokelaisen kirjoituskilpailun voittaja, Arvi Heinonen on käynyt aikanaan 30-luvulla Räihävaarassa samaa koulua äitini kanssa. Menimme hänen juttusilleen, ja kun äiti mainitsi etu-

Koulukaverit Räihävaarasta Riitta Savolainen (os. Rämänen) ja Arvi Heinonen tapasivat Kurkijuhlilla.

nimensä, Riitta, koulukaveri Arvi muisti heti sukunimen Rämänen (os.). Kuulumisia vaihdeltiin puolin ja toisin. Tapaamisesta jäi mukava muisto minullekin, kun sain napattua kuvan vanhoista koulukavereista seitsemän vuosikymmenen takaa.

Yksi hyvä keino pitäjäjuhilla tutustumiseen on kuulostella ihmisten juttuja. Jos tutunoloisia paikkoja tai henkilöitä mainitaan, kannattaa mennä juttuihin mukaan. Yleensä yhteinen tuttu henkilö löytyy nopeastikin ja saattaa selvittää jotain oman suvun historiasta. Näin meillekin kävi juhlien loppumetreillä. Olimme jo poistumassa juhlista, kun eteisessä kuulin ohimennen keskusteluissa sanan ”Savo-

lainen”. Oli otettava selvää, puhuttiinko nimenomaan omasta suvusta. Niinhän se oli, että isän entinen naapurin poika, Viljo Lattu siinä haasteli. Hänen keskustelukumppaninsakin osoittautui tutuksi, kun mainitsin äitini nimen.

Olihan minullakin muutama tuttava juhlilla, vaikka olin juhlilla ensi kertaa. Yläkerran kirjaesittelyosastolla jututin työyhteisistä tuttua Lauri Pölkkiä. Hänen kotipaikkansa Alho osoittautui olevan aika lähellä isäni kotipaikkaa Sillankorvassa.

Kurkijokelaisen sota-historia-aiheisella lukijamatkalla viime vuoden keväällä tutustuin Pirkko ja

Jatkuu seuraavalla sivulla

Repo-sukuiset kokoustivat Puumalassa

Repo-sukuiset ympäri Suomen kokoontuivat Puumalaan elokuun ensimmäisenä viikonvaihteena. Kokoontumispaik-

kaksi oli valittu Lintusalon saari, jonne Puumalan kustasta on matkaa runsaat 20 km. Silmiä hivelevän kauniit järvimaisemat ja

kaunis lämmin kesäsää antoi mitä parhaimmat puitteet yhdessäoloon.

Kokouspaikkana oli entinen Lintusalon koulu, joka nyttemmin toimii kylätalona. Sukuneuvosto kokoontui jo perjantai-iltana järjestelmään ja pohtimaan seuraavan päivän sukukokouksen asialistaa. Lähes kaikki neuvoston jäsenet olivat saapuneet paikalle.

Varsinaisen kokouspäivän ohjelma alkoi paikallisten Marttojen järjestämällä ruokailulla. Puumalan kansalaisopiston näytelmäryhmä viihdytti esityksellä Nestori Miikulaisesta, josta Junnu Vainio on tehnyt laulun. Nestori on elänyt Lintusalossa ja oli oikealta nimeltään Nestori Reponen. Laulujen ja elämän totuuksia sisältäneiden tarinoiden elävöittäjä esitys oli mieleen painuva ja antoi toden tuntuksen käsityksen saaresa eläneestä Nestorista.

Sukukokouksen alussa maakuntajohtaja Matti Viialainen esitelmöi paik-

Illanvietto oli järjestetty Nestorin rantaan, jossa oli nuotankäytös. Saalistakin tuli; muikkua, ahventa, lahnaa yms.

kakunnan nykytilasta ja tulevaisuuden suunnitelmista, kertoen myös neuvotteluista Parikkalan rajanylityspaikan avautumisesta turisti-liikenteelle. Näillä näkymin sen pitäisi tapahtua vuoden 2017 paikkeilla.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Veikko Repo ja sihteeriksi Pekka Repo. Osallistujia oli 43. Kokous sujui leppoisassa hengessä sääntöjen määräämiä asioita ratkaisten.

Seuraavan kaksivuotiskauden 2014-2015 toimintasuunnitelmaan kuuluu uusien jäsenten saaminen, seuraavan sukukokouksen 2015 valmistelu, eri sukuhaarojen sukujen selvittely, Iisalmen Repojen sukukirjan valmistelu, Karjalan matka 2014 Repojen sukujuurille Repolaan, Paanajärvelle ja Jyskyjärvelle sekä sukuhaarojen selvittely DNA-tutkimuksella.

Sukuneuvoston jäsenmääräksi päätettiin puheenjohtajan lisäksi 10 jäsentä ja

heille 10 varajäsentä.

Mauri Repo kertoi sukunsa historiasta, josta hänellä on kirja valmisteilla.

Sunnuntaipäivänä risteiltiin Kaunis Veera-laivalla.

Järjestelyistä vastasivat sukuseuraan kuuluvat puumalalaiset. Suuret ja lämpi-

mät kiitokset järjestelyistä ja mahtavasta ohjelmasta, eritoten Reposen Aarnolle.

Terveiset kaikille Repo-sukuaisille ympäri Suomen. Toivottavasti tapaamme ainakin Iisalmissa.

Saini Repo

Esa Revolle maistui muikku myös tuoreena.

Ilta päättyi rantakalaan – tietenkin muikkua – sekä keittona että halstrattuna. Kyllä maistui hyvältä.

Jatkoa ed. sivulta

Pekka Riikoseen, jotka olivat matkaa järjestelmässä. Voin sanoa, että he pitivät silloin erittäin hyvää huolta matkalaisista ja myös nyt Kurkijuhlissa heillä näytti olevan ”kymmenen rautaa tulesa”.

Samaisella sotahistoriamatkalla oli mukana pariskunta Kemiönsaarelta. Vaimon suku oli Karjalasta, Muolaasta kotoisin. Hänen Virttaalta kotoisin olevan miehensä kiinnostus karjalaisuuteen oli herännyt, kun siirtokarjalaiset Kurkijoelta muuttaneet naapurit olivat kertoneet, kuinka hienoa seutua Kurkijoki oli. Varmasti myös karjalainen vieraanvaraisuus ja ruokakulttuuri olivat tulleet tutuiksi naapureille. Tänä vuonna tämä pariskunta oli Kurkijuhlilla, vaikka heillä ei ollut mitään suoranaista sidettä juuri Kurkijokeen. Näille juhlissa kävijöille nostan erityisesti hattua kiinnostuneisuuden perusteella.

Oli mukava käydä Kurkijuhlilla. Taidanpa mennä uudelleenkin.

Marja Huttunen

Hiitolan Pitäjäseuran onkikilpailut

Jo kymmenen vuoden ajan on Hiitolan Pitäjäseurassa pyyvyt kesät - talvet kilvan kallaa.

Nyt 17.8. pidetyt onkikilpailut käytiin melkoisen sateisessa säässä. Se ei kuitenkaan onkijoita pelottanut vaan 31 urheaa osallistujaa yritti neljän tunnin aikana innokkaasti täyttää reppuunsa meren antimilla. Kaikki itse pyydyt kalat kelpuutettiin kilpailukaloiksi.

Yhteensä kaloja saatiin n.26,3 kg

Mukaan oli jälleen haastettu myös hyvät rajanaapurimme Kurkijokelaiset perheenjäsenineen. He saapuivatkin isolla joukolla puolustamaan pitäjien välistä kiertopalkintoa, joka jäikin heidän haltuunsa 3 kovimman onkijan Simo Kauniston, Seppo Kemppisen ja Kaarlo Kojon yhteistuloksella 5 826 g.

Hiitolan kolme kovaa Raimo Ahokas, Anneli Räikkönen ja Viljo Ylönen olivat hyvänä kakkosena

tuloksella 4 866 g. Päivän suurimman saaliin 2 754 g sai Simo Kaunisto. Samalla katkesi 18 kilpailua kiertopalkintona käyneen Suodenniemen Säästöpankin lahjoittaman puntarin kierto Simon saadessa viidennellä voitollaan puntarin omakseen.

Suurimman kalan, 556 g painavan lahnan sai Pekka Valkeapää. Arvattiin ennakkoon myös suurinta saalista. Voitto lohkesi Kaarlo Kojon arvauksella jossa heittoa oli vain 4 g. Lopuksi kaikkien osallistujien kesken arvottiin lahjoituksina saatuja tavarapalkintoja.

Kiitokset osallistujille ja huoltojoukoille.

Miehet

1 Kaunisto Simo ...	2754 g
2. Ahokas Raimo ...	1756 g
3. Kemppinen Seppo	1594 g
4. Kojon Kaarlo.....	1478 g
5. Jantunen Jorma	1364 g

Säiden haltija ei suosinut onkijoita. Märkiä mutta iloisia palkittuja.

6. Ylönen Viljo ...	1360 g
7. Valkeapää Pekka	1280 g
8. Ijäs Jouko	1168 g
9. Vihavainen Pertti	1146 g
10. Kemppinen Pentti	902 g

Naiset

1. Räikkönen Anneli	1750g
2. Ahokas Ansa ...	1074g
3. Latva-Valkama Sari	876g
4. Laaksonen Raija	768g

5. Repo Saini	590g
6. Laaksila Leena	518g
7. Meskanen Leena	462g

Raija Laaksonen

Petrin ja Pauliinan koskettava esitys

Silkkikivi - tarinoita karjalaisista kohtaloista

Yleisö ratkesi välillä riemukkaaseen nauruun ja seuraavassa hetkessä kihosi kyynel silmäkulmaan, kun **Petri Laaksonen** ja **Pauliina Kiuru** esittivät konsertin *Silkkikivi - tarinoita karjalaisista kohtaloista*. He eivät jättäneet satapäisestä yleisöstä ketään tunteettomaksi esittäessään lauluja ja tarinoita karjalaisista evakoista.

Porissa pidettyjen Hiitola-juhlien tilaisuudet aloittanut lauantain perinteinen Hiitola-säätiön järjestämä seminaari oli tänä vuonna akateemispainotteisesta aiheesta poiketen konsertti.

Pekka Saariston murrenäytelmä Silkkikivi esitettiin ensimmäisen kerran Paimion Kesäteatterissa vuosina 1981–1982. Vuonna 2000 näytelmä päätettiin ottaa uudelleen ohjelmistoon musikaaliksi muokattuna. Lau-

laja-säveltäjä Petri Laaksonen sävelsi musiikin Paimion Kesäteatterissa esitettyyn Silkkikivi-näytelmään.

Silkkikiven tapahtumat sijoittuvat nimenomaan Paimioon, jonka asukasluvusta parhaimmillaan 37 prosenttia oli karjalaisia. Lopullisesti evakkoja asetui asumaan pitäjään 1 700.

Näytelmä kuvaa elämää kesällä vuonna 1945, jolloin karjalaiset evakot asettuivat sodan jälkeen asumaan Paimioon. Juoni perustuu kahden erilaisen heimon, kielen ja kulttuurin väistämättömään yhteenlöymykseen. Karjalaisten tavat, käsitykset ja murre edustivat paikallisille ”ryssäläisyyttä”, ja karjalaiset taas haukkuiivat paikallisia ”ruotsalaisiksi”.

Hiitola-säätiön järjestämässä seminaarissa Petri Laaksonen kertoi näytelmästä ja yhdessä Pauliina Kiurun

kanssa he esittivät sekä evakomusiikaaliin musiikkia että otteita vuoropuheluista.

Esiin tulee puute kaikesta tavarasta, mitä sitten hankittiin huutokaupoista. Kuvailun perheen isällä, äidillä, 20-vuotiaalla sodan kokeneella pojalla, teini-ikäisellä ja 10-vuotiaalla tyttärellä on omat sopeutumisvaikeutensa, minkä lisäksi murre aiheuttaa väärinkäsityksiä ja hauskoja tilanteita.

Kaikki ei ole mieleistä, mikä saa nuoremman tyttären uutta kotia katsoessaan huokaisemaan:

– Tääk nyt on meijä uus kot?

Juuret Karjalassa

Petri Laaksonen syntyi 1962 Sauvossa. Hänen äitinsä Sirkka-Liisa o.s. Huuhka syntyi 1942 Hiitolan Veijalan kylässä.

Työuransa Petri aloitti musiikinopettajana kunnes siirtyi vapaaksi laulajaksi ja säveltäjäksi 1994. Säveltäjänura alkoi kuitenkin jo vuonna 1985, kun hänen esikoissävelmänsä ”Eläköön elämä” voitti Suomen euroviisukarsinnan.

Musiikkipedagogi Pauliina Kiurun juuret ovat Karjalassa isän kautta, sillä Aarno Kiuru syntyi Hiitolan Kylälahden kylässä. Pauliina kertoi aloittaneensa musiikkiharrastuksensa kolmannella luokalla kuorossa. Ensimmäinen yksin esiintymisen hän muistaa olleen 1990-luvun alkupuolella Porin Jazzeissa.

Silkkikivi-näytelmän käsikirjoittaja-ohjaaja Pekka Saaristo on itsekin puoliksi karjalainen, sillä hänen äitinsä on Johanneksen pitäjän Rokkalasta.

Kullervo Huppunen

Pauliina Kiuru ja Petri Laaksonen saivat ylistäviä lausuntoja esityksestään.

Kurkijokelaisilla paljon uutta lukemista

Kurkijoen kyläkirjojen määrä lisääntyi yhdellä, kun Lasetun lammin kylä - Kurkijoen Särkijärvi julkistettiin Pitäjähuhlien lauantaina. Särkijärven kyläkirja syntyi saman tiimin: Ahti Kurri, Lauri Pölkki ja Veikko Repo, kirjoittamana kuin Alhon kyläkirja.

Kylä muodostui aikoinaan Särkijärven ympärille. Järvi ei enää läikkynyt 1900-luvun alkuvuosien jälkeen, sillä se oli ”lasettu” eli yritetty kuivattaa pelloksi. Luonnoita kaunis kylä sijaitsi hieman syrjässä yleisistä tieyhteyksistä ja vesireiteistä. Sinne ei sivumennen osuttu tai jouduttu. Sinne täytyi varta vasten mennä.

- Kyläkirja muodostaa sillan suku- ja henkilöhistoriasta asuinkunnan tai -alueen yleisempään historiaan. Suvun ja yksittäisten henkilöiden elämäнкаari on meillä evakoilla ollut poikkeuksellinen moniin muihin suomalaisiin verrattuna. Tämä tausta on antanut aiheen myös

äskettäin julkaistuun Anneli Ilosen väitöskirjaan Rajan lapset. Identiteettityö Kannaksen evakkojen sukupolvissa. Me kaikki tiedämme omasta kokemuksestamme, että yhteisöllisyys, samanhenkisyys, kurkijokelaisuus on kokenut sotien jälkeen suuren muutoksen, vaikka sitä ei ole tutkittu samalla tavalla kuin em. väitöskirjassa, kertoo yksi kirjan tekijöistä Lauri Pölkki.

Kurkijoella asuneille muistot ja muistelukset ovat silta menneen ja tämän päivän välillä. Tekijät näkevät merkittävänä, että jälkipolville on tarjolla aineistoa, jotka juurruttavat heidät historiaan ja kurkijokelaiseen yhteisöön. Kylien historiateokset ovat yksi väline kurkijokelaisuuden säilyttämisessä.

- Monella kurkijokelaisestaustaisella ei ole enää lähipiirissään esim. isovanhempia, jotka olemassaolollaan ja kertomuksillaan loisivat luontevan yhteyden ehkä

monisatavuotisiin kurkijokelaisiin juuriin. Kaipuu ja tarve juurien tuntemiseen syntyy meistä monille - enemminkin tai myöhemmin. Kylän ja suvun historia auttaa silloin tämän yhteyden syntymiseen ja ylläpitämiseen, toteaa Ahti Kurri.

Tekijät innostavat muitakin tutkimaan ja kirjoittamaan kurkijokelaisuuteen liittyvistä teemoista ja kurkijokelaisuuden siirtymisestä seuraaville sukupolville eri elämän alueilla. Historian- ja sukututkimuksen keinot ovat käytettävissä. Vielä - jonkin aikaa - on mahdollista ryhdittää omaa tietämystään ja kuvauksia Kurkijoella asuneiden ja heidän tarinoitaan kuunnelleiden kertomuksilakin.

- Mutta on jo kiire selvittää tarkemmin myös sitä historiajatkumoa, joka on seurannut kurkijokelaisten asuttamista ja sopeutumista uusille asuinsijoilleen vuoden 1944 jälkeen. Teemoja on löydettävissä useita, esimerkiksi: Miten Kurkijoen maatalousvaltaisten kylien sukujen jälkipolvi on sijoittunut sotien jälkeiseen yhteiskuntaan? Siirtyminen muihin ammatteihin lienee ollut suurempaa kuin kanta-väestöllä. Mitä muutoksia on tapahtunut suhtautumisessa vanhempien elämäнкаareen ja -työhön? Onko sidoksilla menneeseen vielä merkitystä? Onko jälkipolvi samaistunut ympäristöönsä? Onko yhteenkuuluvuuden tarvetta ja kiinnostusta kurkijokelaisten yhteistoimintaan – säätiö, seura, kurkijokelainen, sukututkimuspiiri, kalakurjet? Miten jälkipolven henkilökohtainen identiteetti on muuttunut?

Särkijärven kyläkirjassa on voitu kylän pienouden takia mennä joiltakin osin pitemmälle sukuketjujen

selvityksessä kuin aikaisemmin julkaistussa Alho-kirjassa. Tekijät toivovat, että kirja innostaa kylän entisten asukkaiden jälkeläisiä omakohtaisiin tutkimuksiin ja toimii esimerkkinä siitä, mitä suvun historiasta ja tapahtumista on mahdollista saada tutkimalla selville.

Pekka Kyytinen - Kuvan ja sanan mestari

Pekka Kyytinen on tuttu nimi Kurkijokelaisen ja Kurkijoki-kirjojen lukijoille. Ponnahtaa kuvaajan nimi esiin monessa julkaistussa valokuvassa. Mitä muuta Pekka Kyytinen oli kuin valokuvaaja, sitä valottaa Lauri Pölkki kirjoittamassaan Pekka Kyytisen elämäнкerrassa.

- Särkijärveläisellä Pekka Kyytisellä oli monitahoinen elämänura valokuvaajana, lehti-miehenä, kuvajournalistina, perinteen taltioijana ja maiseman kuvaajana. Särkijärvi oli Kyytisen ensimmäisestä kamerasta lähtien ihmisten, maatalouden, henkisten rientojen, jokapäiväisen elämän, ja kylän kauniiden maisemien

taltioinnin kohteena. Kirja ei ole kuvateos, vaan kuvilla on pyritty valottamaan Kyytisen henkilökohtaisia ominaisuuksia, ammattitaitoa, monipuolisuutta ja erityisiä kiinnostuksen kohteita, kertoo kirjoittaja teoksen sisällystöstä.

Filosofian tohtori Pekka Kyytinen elämäнкerta -teos alkoi syntyä sivutuotteena kyläkirjan ohessa. Kurkijoki-Seuran hallussa olevat Kyytisen lehtileikekirjat ja eri tahoilla sijaitseva runsas valokuva-aineisto oli saatu käyttöön kyläkirjaa varten.

- Niistä paljastui hyvin monipuolinen, idearikas henkilö, joka kynällään ja kamerallaan kuvasi melkein mitä tahansa. Satunnaisesta leimastaan huolimatta korkeatasoisten valokuvien takana oli usein kuvaajan pitkäjänteinen tavoite osoittaa asioiden tilaa, ongelmia ja halua vaikuttaa niiden parantamiseen. Pekka Kyytinen uskoi valokuvalla vaikuttamiseen jo 1940-luvulla. Hän oli kuvaajauransa (1930-1974) aikana hyvin tuottelias valokuvaaja sekä kuvittaja. Negatiiveja on arvioitu ol-

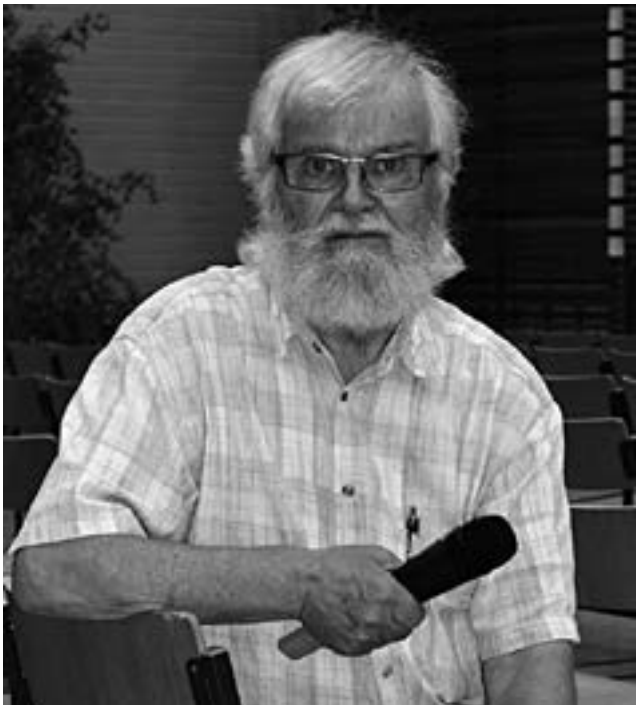
leen yli 50 000, niistä noin 45 000 on Museovirastossa. Vain harva muu kuvaaja Suomessa yliti samoihin aikoihin näihin määriin, kertoo Pölkki Kyytisen tuotteliaisuudesta.

Pojan sodassa poika katsoo sotaa silmiin

- Elin samaan aikaan samalla seudulla kuin kirjan poika, kertoo kirjailija Raimo O. Kojo. Julkistamistilaisuudessa kirjailijan omat elämäнкokemukset lapsena ja kirjan sisältö limittyvätkin osin toisiinsa, vaikka kirjasta löytyy myös muita ajanjakson tapahtumia.

- Romaanihan on aikuisten satu, Raimo O. Kojo toteaa ja kertoo kuulijakunnalle, että kirja ajoittuu jatkosodan ajalle. Siinä isoisan vanha viisaus ja pikkupojan omat pohdinnat kuulemistaan aikuisten puheista kertovat sodan kulusta.

Kirjailija itse kertoo unohtaneensa lapsuutensa sotakokemukset kymmeneksi vuosiksi, kunnes vasta aikuisena muistot palasivat. Julkistamistilaisuudessa Kojo kertoi myös kokemuksistaan sotalapsena Ruotsissa, saammekohan lukea niistä jossain vaiheessa enemmän?

Pojan sota on Raimo O. Kojon 25. teos.

Uusi kirja on matkalla lukijoille, iloitsevat Särkijärven kyläkirjan tekijät: Ahti Kurri (vas.), Lauri Pölkki ja Veikko Repo.

Musiikkipainotteiset Hiitola-juhlat Porissa

Hiitola-säätiön ja Hiitolan Pitäjäseuran yhteistyössä järjestämät juhlat pidettiin Porissa ajankodaksi vakiintuneen elokuun ensimmäisen viikonvaihteen aikana. Hiitolan pitäjäseuran pj Raija Laaksonen kertoi juhlissa painotetun Karjalan Liiton tämän vuoden teeman mukaisesti musiikkia.

Yhdistyneiden kansakuntien Suomen pysyvän edustuston suurlähettiläänä toimiva Jarmo Viinanen käsittelee Porin Hiitola-juhlan juhlapuheessaan kansallista itsemääräämisoikeutta muuttuneessa maailmassa. Hänen mukaansa haaste kansalliselle itsemääräämisoikeudelle tulee tänään yksityisiltä yrityksiltä.

– Monet yritykset ovat kasvaneet jättiläismäisiksi, työllistävät kymmeniä tuhansia ihmisiä ja niillä on toimintaa kaikkialla maailmassa. Yhtäältä olemme voineet lukea lehdistä, että monet näistä jättiläisistä maksavat kovin vähän veroa mihinkään maahan. Monet yritykset pystyvät valitsemaan toimipaikkansa sen mukaan, missä on kokonaistaloudellisesti edullisinta toimia, ja kilpailuttavat maita keskenään

etuuksien lupaamisessa. Nämä ovat laillisia ja usein hyvin kannattavia toimia. Kansainvälistä yhteistyötä tarvitaan kuitenkin verokilpailun törkeimpien muotojen – omistussuhteiden salaamisen ja rikollisen toiminnan mahdollistavan peittelyn – osalta, painotti Jarmo Viinanen.

Juuret Karjalassa

Viinanen kertoi suvun juurien olevan Karjalassa. Vanhin tunnettu suvun kantaisä oli Olli Viinanen, joka syntyi Parikkalan Koitsanlahdella noin vuonna 1630. Perhe muutti maanviljelijöiksi Parikkalasta Hiitolaan 1690-luvulla.

– Oma sukuhaarani asui Hiitolassa vuoteen 1937, jolloin isäni isä Arvi Viinanen perheineen muutti Hiitolasta silloiseen Ruokolahden kuntaan, nykyisen Imatran Rautionkylään. Muuton syy oli työ Kaukopään laajennetussa sellu- ja paperitehtaassa, kertoi Viinanen.

Arvi Viinanen avioitui 1930 niin ikään Hiitolasta kotoisin olleen Katri Huuhkan kanssa. Jarmo Viinaseen isä Tauno syntyi Hiitolassa 1933. Myös hänen äitinsä

Leila (o.s. Pellinen) on karjalainen monessa sukupolvessa ja syntynyt silloisessa Jääskessä.

– Muutimme Imatralta Pietarsaareen elokuussa 1961. Vaimoni Irmeli (o.s. Luoma) on syntyperäinen pietarsaarelainen. Irmelin isän Einon suku on Pohjanmaalta ja äitinsä Astrid Furun suku on Pohjois-Ruotsista. Tyttäreemme Tessa ja Tuuli ovat siis verenperimältään 50 % karjalaisia, mutta heille kodin ulkopuolinen kiinneke on Pietarsaareessa, isovanhempien luona, valaisee Jarmo Viinanen.

Itsemääräämisoikeus

Jarmo Viinanen muistutti, että Suomi viettää neljän vuoden kuluttua itsenäisyytensä 100-vuotisjuhlaa. Itsenäisyyden eteen on jouduttu taistelemaan ja liian monet joutuivat antamaan korkeimman uhrin.

Viinaseen mukaan itsenäisyyden perusajatus, kansallinen itsemääräämisoikeus ei ole vuosien saatossa muuttunut. Kansalliseen päättävältäan liittyvistä asioista päätetään itse, itse valitsemallamme tavalla.

– Toimintaympäristö on

kuitenkin muuttunut radikaalisti ja tämä muutos jatkuu. Kansainvälinen sopimusverkosto on tänään paljon laajempi ja kattavampi kuin sata vuotta sitten.

Viinanen muistutti, että Suomikin on osapuoli jopa tuhansissa valtiosopimuksissa ja kansainvälisissä järjestelyissä, joissa koetaan ongelman ratkaisemisen tai tilanteen hyväksikäyttämisen edellyttävän kansainvälistä yhteistyötä.

– Yhteistä sopimuksille on, että Suomi on liittynyt niihin vapaaehtoisesti ja sopimusten myötä Suomi on rajoittanut omaa kansallista itsemääräämisoikeuttaan, kuten kaikki muutkin. Osapuolet ovat siis valmiit rajoittamaan omaa itsemääräämisoikeuttaan saavuttaakseen jotain enemmän. Itsemääräämisoikeuden muoto muuttuu ja saattaa myös lisääntyä kansainvälisen yhteistyön myötä.

– Tiedän, että joidenkin mielestä Suomi ei EU-jäsenyyden ja euron käytön jälkeen olisi enää itsenäinen valtio. Minun näkemykseni on päinvastainen, EU-jäsenyys ja kansallisen rahan korvaaminen omalla yhteisellä rahalla ovat vahvistaneet Suomen itsenäisyyttä

Tapani Ahokas kiitteli karjalaisten sijoittamista kyläkunnittain.

ja itsemääräämisoikeutta, vakuuttaa Viinanen.

– Suomen kaltaiselle avoimelle ja suhteellisen pienelle maalle omien etujen edistäminen ja puolustaminen ovat jokapäiväistä kovaa työtä. Suomi on onnistunut tässä tehtävässä hyvin, ei täydellisesti, mutta hyvin.

– Julkisessa keskustelussa keskitytään joskus sinänsä tärkeisiin yksityiskohtiin, mutta unohtetaan kokonaisuus. Nähdään puita, mutta ei metsää. Päätöksentekijöidemme pitää nähdä puut sekä metsä ja tehdä vaikeisakin tilanteissa Suomen ja suomalaisten hyvinvointia ja turvallisuutta lisääviä ratkaisuja, painotti YK-suurlähettiläs Jarmo Viinanen.

Sunnuntain pääjuhlissa kuultiin pariinkin otteeseen musiikkipedagogi Pauliina Kiurun esitystä. Suurempina ryhminä soittivat Meri-Porin soittokunta ja Ruosniemen hanurit. Tietysti myös hiitolaisten oma lauluryhmä Evakot saivat oman vuoronsa. He lopettivat osuutensa Pia Ketolan Lydia-mummolleen omistaman Lydian valssin ensiesitykseensä.

Periks ei pää antaa

Hiitolaisten monipuolista ja perinteikästä käsityönäytellyä esittelivät Pirjo Kopra ja Pia Ketola. Pia antoi myös

käsityönäytteen värttinalä kehräämisestä. Saivatpa halukkaat itsekin kokeilla moista pyöritystä, jos joku rohkeni. Esittelijät totesivat näyttelyn olevan tällä kertaa pienen, koska ikoni-näyttely oli pääosassa.

Ikoni-näyttelyyn liittyen toi Ortodoksiseurakunnan tervehdyksen juhlaan Tampereen ortodoksiseen seurakuntaan kuuluvan Porin ortodoksisen kirkon pappi, toisen polven karjalainen Jorma Kudjoi.

– Olen usein pahoittanut mieleni, kun kuulen sanottavan ”kun te karjalaiset tulitte tänne Suomeen”. Ikään kuin olisimme joitain vierasmaalaisia, totesi Kudjoi.

Juuret Hiitolassa osuuden käsittelee Tapani Ahokas, jonka isä juuret ovat Mustolan kylässä. Hän painotti karjalasta ruoka- ja tapaperinnettä, vaikka osaan on tullutkin vieraita vaikuttimia.

– Virpominen ei ole säilynyt puhtaasti karjalaisessa muodossa, vaan mukaan ovat tulleet pääsiäisnoidat, murehti Ahokas.

Hän muisteli myös evakoon tuodun kyläsepan tekemän alasimen merkitystä. Hänen mukaansa se kuvaa hyvin silloin vallinnutta lopullisen lähdön tunnetta.

Ahokas päätti puheensa tuffansa sanoihin: ”Periks ei pää antaa.”

Kullervo Huppunen

Juhlin vakiokalustoon kuuluu ensi vuonna 15 vuotta täyttävä Evakot-ryhmä.

Mustikka-ajan leipäressu

Kuivuneita ruisleivän palasia on jo vanhastaan tarjottu monissa eri muodoissa perheen syötäväksi. On leipäressua, puolukkaressua eli marjamäämiä, hunajallakin vauhditetaan leipäpalojen hyväksikäyttöä ressumaisessa muodossa. Perinneruuksikin niitä on sanottu.

Usein nämä jäännösleivät paistetaan uunivuoaassa. Nestettä, maitoa tai vettä kuivat kannikat tarvitsevat pehmetäkseen. Olennaisin ainesosa on kuivahtanut tai kuiva ruisleipä.

Jos näitä herkkuja tekee mieli, ei kuitenkaan varta vasten tarvitse kuivatella leipäpalasia. Mökki-, keittiö-, ym. päällikköni yllätti minut eräänä päivänä täydellisesti ”hihanravistuskurmetilla” (courmet). Määristä en saanut tarkkaa selvitystä. Mutta perinneruokamuunnos syntyy seuraavan reseptin suhteita hieman kokeillen.

Otetaan:

- kuivia ruisnappeja (varmaankin runsas kourallinen, murennettuna käsissä)

**MAUKASTA
MURKINAA
KARJALASTA**

- lorautetaan uunivuokaan puolisen dl vettä
- hienoa sokeria (luulisin desin verran)
- ja mustikoita sellaiseen muutama dl, kokeile 3-4
Ainekset uunivuokaan ja paistetaan noin tunnin verran 150 - 175°C. Lopputulos oli kuin paksua

hilloa.

Tarjoillaan lämpimänä tai kylmänä hieman pehmenneen vaniljajäätelön kera. Uskomaton makuyhdistelmä. On varmasti ainakin makean perään olevien miesten mieleen.

Ylöskirjoitti mökillä
Lauri, se Ukkovaari

Pihapiirin kaunis aitta on tänäkin päivänä hyvin hoidettu.

Jatkoa sivulta 4

haudata maahan isoisän toimesta. Sänky ja peitot piti polttaa pyykkipadan alla.

Isäntä kantoi kerran säkin jauhoja pirtin pöydälle ja sanoi: ”Paistakaapa akat piirakoita.”

Siellä oli jo aikaisemmin ollut evakkoja Räisälästä, joten he tiesivät piirakoista.

– Sieltä Viitasaarelta te sitten lähditte Pöytyälle, jonne oli paljon sijoitettu kurkijokelaisia. Muistatko siitä? kysyi Matti Mairelta.

– Kyllä muistan, sanoi Maire.

”Kyllä meillä varmaan lehmäkin oli silloin. Tultiin muistaakseni härkävaunulla. Isoisä oli innokkaana muuttajana isän kanssa, ja olivathan myös Eino ja Tauno kotona. Tultiin Pöytyän Ellisten kylään. Siellä oli Ketolan talo kosken partaalla myllyä vastapäätä. Talossa asui myös muita karjalaisia: Potinkaran pariskunta ja Veijalaisen rouva Raija-tyttärensä kanssa, joka sai, niin kuin mekin, silloin tällöin vitsaa. Tyttö polvelle,

housut kinttuun ja kysymys: ”Muistatko?” ”Muistan, muistan.” Ei siitä mitään traumoja luultavasti tullut, kuten viisikymmentä vuotta myöhemmin Kurkijokijuhlilla Raijan kanssa muisteltiin.

”Ellisten myllärin talo oli kosken partaalla. Olimme usein kosken kivillä hyp-pimässä. Myllärin emäntä paistoi usein hyvää rukiista reikäleipää, joka oli maustettu kuminalla. Se oli meil-le karjalaisille uusi maku. Meiltä he saivat mummun paistamia piirakoita, mikä

Kari Rahialan kokoelmasta

Matka-tavara-etiketit

Tällaisilla metkatavaraan liimattavilla ruskeapohjaisilla etiketeillä ohjattiin sen kulkua rautateitse ennen sotia.

Muistathan tehdä muuttaessasi osoitteenmuutoksen Kurkijokelaiselle?

Lehti ei saa uusia osoitteita tietoonsa automaattisesti.

Postista saa ”Osoite muuttuu”-kortteja, jotka kulkevat ilmaiseksi.

Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA, puh. 050-521 3336, toimitus@kurkijoki.fi

Lahnasten talon pirtin pitkän pöydän ääreen mahtui paljon väkeä.

taas oli heille uutta.

Isoisä kävi metsässä tekemässä halkoja. Silloinhan Suomessa jokaisen kynnel-le kykenevän Suomessa piti saada tehtyä motteja. Kauko ja Mauno olivat mukana ja veivät ukolle, niin kuin isoisää yleisesti sanottiin, pullossa kuumaa kahvia, joka oli villasukassa – kätevä termospullo muuten.

Pojat latoivat halot kuu-tion motteihin. Ukko oli tarkkana tässä pinoamistekniikassa, halot piti asetella pinoon niin harvaan, että siihen menisi halkoja mahdollisimman vähän. Näin saatiin motteja enemmän, tehtiin valtiolle vähintään, mitä ei mekään osattu hävetä. Se

oli sitä silloista harmaata taloutta. Mutta olihan tuota epäoikeudenmukaisuutta jo itsekkin maailmassa koettu tarpeeksi.

Yhtenä työnä meillä lapsilla oli viljapellolla tähkien kerääminen. Viljasta mummu ja äiti paahtoivat kahvinkorviketta, johon sekoitettiin sikuria. Juotiin sitä kahvia silloinkin.

Äiti kävi isossa Simolan talossa töissä pellolla ja navetassa. Siellä oli kesällä kaupunkilaisperhe, jotka olivat hyväosaisia meihin nähden, pojalla Juhanilla oli hienoja leluja ja hienoja vaatteita. Emme me kuitenkaan olleet kateellisia, olimme jo oppineet maailman

epäoikeudenmukaisuuden lait. Vanhempien ahkeruuden ansiosta meillä oli kuitenkin joka päivä riittävästi ruokaa. Maitoa ja perunaa saatiin Simolan talosta.

Me lapset, minä, Mauno ja Kauko, kävimme koulua Pöytyän Ellisissä, Kauko toisella luokalla Laina Kuitin alakoulussa. Usein Kauko sai kyydin Taunon pyörän tarakalla kouluun. Kuitenkin tämä loppui, kun Tauno joutui lyhyen koulutuksen jälkeen keväällä -42 sotaan. Häneltä itseltään jäi rippikoulu kesken. Isä ja Eino olivat jo jatkosodassa. Tapahtumarikasta aikaa kaikin puolin meille kaikille.”

Kauko Virtanen

KAIPAATKO VANHOJA VUOSIKERTOJA?

Vanhoja täysiä ja vajaita vuosikertoja löytyi loimaalaisen Soldanin talon tyhjennyksen yhteydessä.

Seuraavat täydet vuosikerrat myynnissä hintaan 15 € + toimituskulut:

1974, 1975, 1976, 1977, 1986, 1991, 1993, 1994, 1995, 1996(4 kpl), 1997(2 kpl), 1998(3 kpl), 2001.

Vajaat vuosikerrat, puuttuu 1-5 lehteä hintaan 5 € + toimituskulut.

1980, 1981, 1982, 1983, 1985, 1987, 1989, 1990, 1993, 1994, 1995, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002.

Tilaukset toimituksesta ti ja to p. 050-521 3336 tai sähköpostitse: toimitus@kurkijoki.fi.

Escon puumerkki

Eino Vepsä: Polku Lähteen- särkältä

Karjalaispojan taival Kurkijoelta Loimaan saviseudulle. Kahden kotiseudun mies kertoo monivaiheisen elämäntarinansa.

Hinta 23,00 (sis. alv) + mahd. postituskulut
tilaukset: 050-5213336, toimitus@kurkijoki.fi tai
toimituksen aukioloaikoina, Koulukuja 7, Loimaa

Arvi Heinonen: Vierailla veräjällä

40 vuotta lehtijuttujen matkassa. Koettuja tapahtumia lapsuudesta vanhuuteen.

Hinta 22,00 (sis. alv) + mahd. postituskulut
tilaukset toimituksen aukioloaikoina: 050-521 3336,
toimitus@kurkijoki.fi tai Koulukuja 7, Loimaa

Tilaa Kurkijokelainen lahjaksi

allaolevalla tilauskortilla tai soittamalla
toimitukseen p. 050-5213336

Kurkijoki taiteilijan silmin

Kurkijoen kirkonkylää lääninagronomi Gyldenin piirustuksena. Piirros on tehty 1878 oletettavasti muistiinpanojen mukaan, koska

uutta kirkkoa jo rakennettiin tuolloin samalle paikalle ja kuvan kirkko oli tuhoutunut tulipalossa jo aiemmin.

Piirros on tehty Linna-

mäeltä käsin, etualalla näkyy maanviljelysopiston navetta, navetan ja kirkon välissä maanviljelysopiston rakennuksia.

Kuvan on lähettänyt Kurkijokelaiselle Lauri Koho vuosia sitten ja se on julkaistu jo aiemmin.

Kurkijoen kirkko ja kirkonkylä –DVD

Kurkijoki-Seura
Riitta Sainio
p. 040-544 7582
riitta.sainio@elisanet.fi

Kurkijoki-Säätiö
050-521 3336
toimitus@kurkijoki.fi

- 3D-animaatio Kurkijoen kirkosta ulkoa ja sisätiloista
- runsaasti vanhoja valokuvia kirkosta ja kirkonkylästä
- historiaa

25:- (+ postimaksu)
Tilaa itselle tai lahjaksi!

Kurkijokelainen

**Kurkijokelaisen,
hiitolaisten ja karjalaisen
hengen vaalija.**

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa
kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain **49** eur. Tilattuna n. 1,80 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjokuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijoki.fi tai kurkijokelainen1@gmail.com

Murteella

Vastaukset

1. eläinten syöttökaukalo
2. ensin, ensiksi
3. evätä
4. halvaantua
5. Nähdä huonosti tai väärin
6. luonnonvääärä reenjalas
7. ternimaito
8. sepänpajun ja kaplaan yhdistävä puu, tuominen (reessä)
9. kattolamppu
10. peltinen pieni maitohinkki

Sanat poimittu kirjasta Piiri-leikkilauluja ja muresanoja Kurkijoelta.

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajajatoimisto HEIKKI RANTANEN OY

asianajaja, varatuomari
Heikki Rantanen
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, 0400 740550
toimisto@heikkirantanen.fi
www.heikkirantanen.fi

Kurkijoki-Museo

Avoinna:
lauantaisin ja sunnuntaisin klo 12-16,
sunnuntaina 1.9. suljettu.

Tervetuloa tutustumaan Kurkijoki-museon uusiin tiloihin
ja uuteen näyttelyyn, jossa kädentaidot näyttävästi esillä.

Kuukankuja 1, 32200 Loimaa
Pääsymaksu: aikuiset 5,00, lapset 4.-12 v. 2,00

Tervetuloa museolle!